

Dönem : 1

Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 543 e 2 nci ek

Devlet personeli meslek teşekkülleri kanun tasarısının Millet Meclisinde benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (Millet Meclisi 1/546; Cumhuriyet Senatosu 1/434)

(Not : Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 561)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Karma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Karma Komisyonu

Esas : 1/546

Karar No. : 2

12 . 5 . 1965

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet personeli meslek teşekkülleri kanunu tasarısının Cumhuriyet Senatosu ile Millet Meclisi arasındaki ihtilâflı maddelerini tedvin etmek üzere Anayasanın 92 nci maddesi gereğince kurulan Karma Komisyonumuz, 12 Mayıs 1965 günkü Birleşiminde söz konusu maddeleri, Hükümet adına Devlet Personel Heyeti Başkanının huzurunda incelemiş ve aşağıdaki hususları kararlaştırmıştır :

1. Karma Komisyonumuz, en yüksek idari kademeleri işgal eden memurlar bakımından Devlet personel sendikaları içinde yer almaları mahzurlu olanları tesbit ederken, müsteşarların, müsteşar yardımcılarının ve bütün kamu sektöründe yer alan genel müdürlerin bu sendikalar karşısında Devleti temsil durumunda olduklarını sarahatle tesbit eylemiştir. Bunların yanısıra, genel müdür yardımcılarını bakımından genel bütçeye dâhil dairelerdeki genel müdür yardımcılarını için böyle bir halin mevcudolmadığında, Karma Komisyonumuzda Hükümetin de iştirakiyle tam mutabakat hâsıl olmuştur. Aneak, katma bütçeli dairelerle Kamu İktisadi Teşebbüslerinin ve özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan banka ve teşekküllerdeki genel müdür yardımcılarının durumunun genel bütçeye dâhil dairelerdeki müsteşar yardımcılarını ve genel müdürlerden farklı olmadığını müşahede ederek bunları da sendika üyeliği dışında tutmayı uygun görmüştür.

Karma Komisyonumuz, Sayıştay üyeleri, savcılarını, raportörlerini ve denetçilerini hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyonunun 31 Mart 1965 tarihli, esas No. 1/546 ve karar No. : 7 sayılı (Millet Meclisi Sıra Sayısı : 543 e 1 nci ek) raporundaki mülâhazalarla tamamiyle mutabık olup, bunlar hakkında sendikalara üye olma yasağının bir mesnedinin de Sayıştayın Anayasa Mahkemesi gibi tarafsız bir Yüce Kurula üye seçmeye yetkili oluşu bulunduğunu tesbit eylemiştir.

Karma Komisyonumuz, Dışişleri Bakanlığının memurları ile dış misyonlarda çalışan memurlar hakkında aynı Geçici Komisyonun mezkûr raporunda yer alan mütalâlarla aynen mutabakat hâlinindedir.

Buna mukabil, Karma Komisyonumuz, bu maddenin Cumhuriyet Senatosu metninde 11 nci bend olarak yer alan hususla mutabık durumdadır ve bu hususta da aynı Geçici Komisyonun mezkûr raporundaki mütalâalara iltihak eylemektedir.

2. Karma Komisyonumuz, 14 ncü madde bakımından Millet Meclisi metninin en uygun metin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gerçekten, bu metinde «kararname» teriminin muhafazasının aynı Geçici Komisyonun mezkûr raporunda zikredilen faydaları sağladıktan başka, tasarının kesinleşmiş diğer maddelerinde yer alan «kararname» terimleri ile mutabakatı de sağlıyacağını tesbit eylemiş bulunmaktadır.

3. Karma Komisyonumuz, Cumhuriyet Senatosunca 15'nci madde olarak kabul edilen metinle esas itibariyle mutabık olmakla beraber, Devlet personeli sendikalarının siyasetle iştigale yetkili üyelerinin bu sendikaların ve üst teşekküllerinin organlarından sadece genel kurullarında üye olabilmelerini; ancak, bununla beraber, bu genel kurulların başkanlık divanlarına seçilemelerini, hakkaniyetin ve bu sendikaların siyaset dışında tutma zaruretinin bağdaştırılması bakımından en uygun hal şekli olarak telâkki eylemiştir.

4. Karma Komisyonumuz, Cumhuriyet Senatosu metninde 16 ncı ve Millet Meclisi metninde 15'nci madde olarak yer alan ve kesinleşmiş maddelerin sayılarına göre nihai metinde 16 ncı madde olarak yer alması gereken madde metninde, aidat miktarının tahdidinin mahzurları bakımından yukarda adı geçen Geçici Komisyonun mezkûr raporundaki mütalâalarla aynen mutabıktır. Ayrıca, Karma Komisyonumuz, Cumhuriyet Senatosu metninin 1'nci bendinin (a) fıkrasındaki tahdidin aynı metnin 2'nci bendiyle tenakuz halinde olduğu hususunu da tesbit eylemiş bulunmaktadır.

5. Karma Komisyonumuz, iki Meclis arasındaki ihtilâflı maddeler hakkındaki metinleri yukardaki mülâhazalar muvacehesinde tedvin eylemiş olup, işbu raporunu, Genel Kurulda - Anayasanın 7'nci geçici maddesine tabi bir tasarı bahis konusu olduğundan - diğer bütün işlere takdimen öncelikle müzakere edilmek üzere, Yüksek Başkanlığa sunar.

T. B. M. M. Karma Komisyonu Başkanı
Çanakkale Senatörü
N. Altan

Ru Rapor Kâtibi
Eskişehir Milletvekili
Ş. Asbuzoğlu
İmzada bulunamadı

Sözcü
İstanbul Milletvekili
C. Kırcı

İstanbul Senatörü
E. Adalı

**MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN**

Devlet Personeli Sendikaları Kanunu

Yasaklamalar

MADDE 7. — 1. Anayasa Mahkemesi üyeleri ve raportörleri, Yüksek Hâkimler Kurulu üyeleri ve raportörleri, hâkimler ve savcılar ile Danıştay üyeleri, kanunsözcüleri ve yardımcıları;

2. Sayıştay üyeleri, savcıları, raportörleri ve denetçileri;

3. Valiler, kaymakamlar, bucak müdürleri;

4. Müsteşarlar ve genel müdürler ve yardımcısı;

5. 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 2 nci maddesinin 1 nci bendinin 4 ncu fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla askeri şahıslar ile Millî Savunma Bakanlığı ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği memurları;

6. 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 2 nci maddesinin 1 nci bendinin 4 ncu fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Teşkilâtı memurları;

7. Millî İstihbarat Teşkilâtı (Millî emniyet hizmeti) memurları;

8. Kanuna göre silâh taşımaya ve zor kullanmaya yetkili kamu hizmeti personeli;

9. Dışişleri Bakanlığı memurları ve dış misyonlarda çalışan memurlar;

10. Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yönetim kurulu üyeleri;

11. Din ve ibadet işlerinde çalışanlar; ve

12. Devlet Personeli Dairesi memurları;

Bu kanuna göre sendika kuramaz ve sendikalara üye olamazlar.

Yasak faaliyetler

MADDE 14. Devlet personeli teşekkülleri :

a) Her hangi bir suretle siyasi faaliyette bulunamazlar;

b) Siyasi partilerden veya onlara bağlı teşekküllerden, 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununa göre veya Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Kanunu gereğince kurulan veyahut kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu vasfını taşıyan işçi ve işveren meslekî teşekküllerinden her hangi bir surette maddî yardım

**CUMHURİYET SENATOSUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

Devlet Personeli Sendikaları Kanunu

Yasaklamalar

MADDE 7. — 1. Anayasa Mahkemesi üyeleri ve raportörleri, Yüksek Hâkimler Kurulu üyeleri ve raportörleri, hâkimler ve savcılar ile Danıştay üyeleri, kanunsözcüleri ve yardımcıları;

2. Valiler, kaymakamlar, bucak müdürleri;

3. Müsteşarlar ve genel müdürler;

4. 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 2 nci maddesinin 1 nci bendinin 4 ncu fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla askeri şahıslar ile Millî Savunma Bakanlığı ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği memurları;

5. 15 Temmuz 1963, tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 2 nci maddesinin 1 nci bendinin 4 ncu fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Teşkilâtı memurları;

6. Millî İstihbarat Teşkilâtı (Millî emniyet hizmeti) memurları;

7. Kanuna göre silâh taşımaya ve zor kullanmaya yetkili kamu hizmet personeli;

8. Dışişleri Bakanlığı meslek memurları;

9. Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yönetim kurulu üyeleri;

10. Din ve ibadet işlerinde çalışanlar; ve

11. Devlet Personel Heyeti;

Bu kanuna göre sendika kuramaz ve sendikalara üye olamazlar.

Yasak faaliyetler

MADDE 14. — Devlet personeli teşekkülleri :

a) Her hangi bir suretle siyasi faaliyette bulunamazlar;

b) Siyasi partilerden veya onlara bağlı teşekküllerden, 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununa göre veya Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Kanunu gereğince kurulan veyahut kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu vasfını taşıyan işçi ve işveren meslekî te-

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

kabul edemez; onlara maddi yardım yapamaz ve onların teşkilâtı içerisinde yer alamazlar;

c) Bir siyasi partinin adı altında kurulamazlar;

d) Hiçbir siyasi teşekkülün leh veya aleyhinde her hangi bir davranışta bulunamazlar;

e) Üyelerine doğum ve ölüm halindeki dini törenler için gerekli sosyal yardımların yapılmasından başka hiçbir dini faaliyete girişemez ve katılamazlar;

f) Grev teşebbüs ve faaliyetlerini destekleyici davranışlarda bulunamazlar.

g) Gelirlerini mevzuatın ve tüzüklerinin gösterdiği amaç ve haller dışında harcıyamazlar;

h) Organlarının toplantı ve çalışmalarını, bu kanunun 2 nci maddesinde yazılı kurumlara ayrılmış yerlerde, çalışma saatleri dışında da olsa yapamazlar;

i) Devlet personeli hukukuna veya kamu hizmeti görevlilerine ilişkin mevzuatın uygulanmasına dair isteklerini açıklamak veya desteklemek amacıyla açık yer toplantıları ve gösteri yürüyüşleri yapamazlar;

j) Bakanlar Kurulundan bir kararnameyle izin alamadıkça dış kaynaklardan hiçbir suretle yardım kabul edemezler;

k) Bakanlar Kurulundan bir kararnameyle izin alamadıkça milletlerarası teşekküllere katılamazlar;

Bu Kanunun 2 nci maddesine göre Devlet personeli sendikası kurabilecek veya bu sendiklara üye olabilecek kimselerin memurluk vasfını esas alarak kuracakları veya üye olabilecekleri dernekler hakkında da bu madde de yazılı yasaklamalar uygulanır.

Bu Kanunun 7 nci maddesinde yazılı Devlet personelinin memurluk vasfını esas alarak kuracakları veya üye olabilecekleri dernekler, bu Kanunun 13 ncu maddesinin (f), (g), (h), (I), (m), (n) ve (o) bendlerinde gösterilenler dışında faaliyette bulunamazlar.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

şekillerinden her hangi bir suretle maddi yardım kabul edemez, onlara maddi yardım yapamaz ve onların teşkilâtı içerisinde yer alamazlar;

c) Bir siyasi partinin adı altında kurulamazlar;

d) Hiçbir siyasi teşekkülün leh ve aleyhinde her hangi bir davranışta bulunamazlar;

e) Üyelerine doğum ve ölüm halindeki dini törenler için gerekli sosyal yardımların yapılmasından başka hiçbir dini faaliyete girişemez ve katılamazlar;

f) Grev teşebbüs ve faaliyetlerini destekleyici davranışlarda bulunamazlar;

g) Gelirlerini mevzuatın ve tüzüklerinin gösterdiği amaç ve haller dışında harcıyamazlar;

h) Organlarının toplantı ve çalışmalarını, bu kanunun 2 nci maddesinde yazılı kurumlara ayrılmış binalarda, çalışma saatleri dışında da olsa, yapamazlar;

i) Devlet personeli hukukuna veya kamu hizmeti görevlilerine ilişkin mevzuatın uygulanmasına dair isteklerini açıklamak veya desteklemek amacıyla açık yer toplantıları ve gösteri yürüyüşleri yapamazlar;

j) Bakanlar Kurulundan izin almadıkça dış kaynaklardan hiçbir suretle yardım kabul edemezler;

k) Bakanlar Kurulundan izin almadıkça milletlerarası teşekküllere katılamazlar.

Bu kanunun 2 nci maddesine göre Devlet personeli sendikası kurabilecek veya bu sendikalara üye olabilecek kimselerin memurluk vasfını esas alarak kuracakları veya üye olabilecekleri dernekler hakkında da bu maddede yazılı yasaklar uygulanır.

Bu kanunun 7 nci maddesinde yazılı Devlet personelinin memurluk vasfını esas alarak kuracakları veya üye olabilecekleri dernekler, bu kanunun 13 ncu maddesinin (f), (g), (h), (I), (m), (n) ve (o) bendlerinde gösterilenler dışında faaliyette bulunamazlar.

Organlarda görev alamıyacak olanlar

MADDE 15. — Siyasi partilere kayıtlı olan Devlet personel teşekkülleri üyeleri bu teşekküllerin idare, temsil ve diğer organlarında görev alamazlar.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Gelir ve mallar

MADDE 15. — 1. Devlet personeli teşekküllerinin gelirleri :

- a) Üyelerinden alacakları aidattan;
- b) Mevzuata ve tüzüklerine göre yapabilecekleri faaliyetlerden doğan gelirlerden; ve
- c) Bağışlardan ibarettir.

2. Bu teşekküller üyelerinin ödiyecekleri aidat miktarı Cemiyetler Kanunundaki kayıtlarla bağlı olmaksızın, genel kurullarının kararıyle tesbit edilir.

3. Bu teşekküllerin bağış kabul etmeleri, Bakanlar Kurulu kararnamesiyle sınırlandırılabilir veya yasaklanabilir.

Vergi muafiyeti; malların haczedilememesi

MADDE 16. — 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 22 nci maddesinin 4 ncü bendi ile işçi ve işveren sendikalarına ve bunların üst teşekküllerine tanınan haklar, bu kanunda söz konusu Devlet personel teşekküllerine de tanınır.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

Gelir ve mallar

MADDE 16. — 1. Devlet personeli teşekküllerinin gelirleri :

- a) Üyelerden alacakları aidattan; (bu aidat ayda 20 ve yılda 240 lirayı geçemez)
- b) Mevzuata ve tüzüklerine göre yapabilecekleri faaliyetlerden doğan gelirlerden; ve
- c) Bağışlardan ibarettir.

2. Bu teşekküller üyelerinin ödiyecekleri aidat miktarı Cemiyetler Kanunundaki kayıtlarla bağlı olmaksızın, genel kurullarının kararıyle tesbit edilir.

3. Bu teşekküllerin bağış kabul etmeleri, Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle sınırlandırılabilir veya yasaklanabilir.

T. B. M. M. KARMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

Kanun başlığı — Kesinleşmiştir.

MADDE 1. — Kesinleşmiştir.

MADDE 2. — Kesinleşmiştir.

MADDE 3. — Kesinleşmiştir.

MADDE 4. — Kesinleşmiştir.

MADDE 5. — Kesinleşmiştir.

MADDE 6. — Kesinleşmiştir.

«Yasaklamalar.

MADDE 7. — 1. Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri ve raportörleri, Yüksek Hâkimler Kurulu Başkan ve üyeleri ve raportörleri, hâkimler ve savcılar ile Danıştay Başkan ve üyeleri, kanunsözcüleri ve yardımcıları;

2. Sayıştay üyeleri, savcıları, raportörleri ve denetçileri;

3. Valiler, kaymakamlar ve bucak müdürleri;

4. Müsteşarlar, müsteşar yardımcıları, genel müdürler ve katma bütçeli dairelerle kamu iktisadi teşebbüslerinin ve özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan banka ve teşekküllerin genel müdür yardımcıları;

5. 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 2 nci maddesinin 1 nci bendinin 4 ncu fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla askerî şahıslar ile Millî Savunma Bakanlığı ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği memurları;

6. 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 2 nci maddesinin 1 nci bendinin 4 ncu fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Teşkilâtı memurları;

7. Millî İstihbarat Teşkilâtı (Millî Emniyet Hizmeti) memurları;

8. Kanuna göre silâh taşımaya ve zor kullanmaya yetkili kamu hizmeti personeli;

9. Dışişleri Bakanlığı memurları ve dış misyonlarda çalışan memurlar;

10. (Yönetim Kurulundaki işçi temsilcisinin işçi sendikalarına üye olma hakkı saklı

kalmak kaydıyla) kamu iktisadi teşebbüslerinin ve özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan banka ve teşekküllerin yönetim kurulu üyeleri;

11. Din ve ibadet işlerinde çalışanlar; ve

12. Devlet personel heyeti başkan ve üyeleri,

bu kanuna göre sendika kuramaz ve bu kanuna göre kurulan sendikalara üye olamazlar.»

MADDE 8. — Kesinleşmiştir.

MADDE 9. — Kesinleşmiştir.

MADDE 10. — Kesinleşmiştir.

MADDE 11. — Kesinleşmiştir.

MADDE 12. — Kesinleşmiştir.

MADDE 13. — Kesinleşmiştir.

MADDE 14. — T. B. M. M. Karma Komisyonu Millet Meclisince kabul olunan metni aynen teklif etmektedir.

«Organlarda görev alamıyacak olanlar.

MADDE 15. — Devlet personel teşekkülleri mensuplarından siyasi partilere kayıtlı olanlar, bu teşekküllerin organlarında ve yönetim, denetim ve temsil görevlerinde bulunamazlar.

Yukardaki fıkra hükmü, bu kimselerin, söz konusu teşekküllerin ve bu teşekküllerin şubelerinin genel kurullarında üye olma hakkını ortadan kaldırmaz; ancak, bu kimseler, genel kurulların başkanlık divanlarına üye seçilemezler.»

MADDE 16. — T. B. M. M. Karma Komisyonu Millet Meclisince kabul olunan metni aynen teklif etmektedir.

MADDE 17. — Kesinleşmiştir.

MADDE 18. — Kesinleşmiştir.

MADDE 19. — Kesinleşmiştir.

MADDE 20. — Kesinleşmiştir.

MADDE 21. — Kesinleşmiştir.

MADDE 22. — Kesinleşmiştir.

MADDE 23. — Kesinleşmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Kesinleşmiştir.

MADDE 24. — Kesinleşmiştir.

MADDE 25. — Kesinleşmiştir.